

10.2.13 Dorpsperspectief Woubrugge

10.2.13.1 Herrezen aan de Woudwetering

Nabij de kruising N207 en Kruisweg staan de twee laatste zichtbare herinneringen aan het dorp Jacobswoude. Het gaat om een 'hardsteenen bankje' en 'eenvoudig monumentje' – stille getuigen van wat begon als een Middeleeuwse nederzetting die ten onder ging aan de kracht van natuur en mens.

Jacobswoude lag ooit in een bosrijke omgeving, maar storm en overstromingen teisterden het gebied. Veenplassen verschenen, turfwinning volgde en Jacobswoude zonk langzaam weg in het veenmoeras. Naar verloop van tijd werd het dorp onbewoonbaar en trokken de mensen westwaarts, welgeteld twee kilometer, naar de dijken van de Woudwetering.

Aan weerszijden van deze belangrijke waterweg herrees Woubrugge. Haar nieuwe bestaan ontleende ze aan meer turfwinning, handel en water. Voor turfwinning kwam uiteindelijk tuin- en landbouw, maar de innige band met de Wetering hield stand. Het water – inclusief de karakteristieke brug – zorgt namelijk nog altijd voor werk (recreatie en toerisme), levensgeluk en geeft als zodanig identiteit aan het voormalige 'saaiste dorp van Nederland'.

10.2.13.2 Bebouwing

Woubrugge, de meest zuidelijke kern in de gemeente Kaag en Braassem, gaat op dit moment flink op de schop. Er vinden reconstructies plaats aan de Bateweg, Emmalaan en Cornelis Kempenaarlaan. Verder verduurzaamt Woondiensten Aarwouden een aanzienlijk deel van de huurwoningen en verzwakt en verbetert Liander het energienet.

Daarnaast worden twee basisscholen samengevoegd tot één IKC (Integraal Kindcentrum), de Wereldweide. Op de vrijvallende scholenlocatie aan de Emmalaan wordt in de nabije toekomst woningbouw gerealiseerd. Aldaar zou er – aldus inwoners, net als in vrijwel alle andere dorpen – extra aandacht moeten zijn voor lokale jongeren en senioren.

Deze ontwikkelingen (tezamen met de mogelijke nieuwbouw genaamd ‘Karperhof’) zouden het dorp een impuls kunnen geven en meer toekomstbestendig maken voor de komende jaren. Daarbij moet worden opgemerkt dat het dorpse, landelijke karakter bij voorkeur in stand wordt gehouden. Concreet betekent dit: het zoveel mogelijk open houden van de Vierambachtspolder en Oudendijksepolder.

Eventuele verdere uitbereiding zou daarmee alleen kunnen plaatsvinden in zuidwestelijke richting. Hoogbouw vinden de inwoners prima, zij het beperkt – in zowel hoogte als mate. De meningen lopen sterk uiteen in hoeverre men bereid is een zeker woonoppervlak/-voorzieningen met elkaar te delen (sommigen zijn bereid de tuin, garage of een washok en zelfs woonruimte collectief te maken, terwijl anderen graag alle voorzieningen privé houden).

10.2.13.3 Ruimtelijke uitdagingen

Ten zuiden van Woubrugge verschijnt al snel de grens met Alphen aan den Rijn, ten noorden vormen de Kromme Does en het Braassemblermeer natuurlijke barrières.

Ondanks deze harde grenzen is er in westelijke en oostelijke richting ruimte. De volgende uitgangspunten en uitdagingen aangaande die beschikbare ruimte komen naar voren, onder andere uit gesprekken met inwoners:

- over het algemeen lijken de Woubruggenaren “tevreden volk”, willen ze het dorp zoals het nu is vooral in stand houden en wordt de toekomst meerdere keren als “zonnig” bestempeld (een term die opmerkelijk genoeg ook meerdere keren wordt genoemd in Rijsaterwoude);
- het tuinbouwgebied Woubrugge (door de gemeente aangemerkt als duurzaam) en de aldaar opererende bedrijven zijn – hoewel ze niet langer de werkverstrekker zijn van weleer – nog altijd nauw betrokken bij en begaan met de lokale gemeenschap;
- een lang en diep gekoesterde wens van het dorp – een tweede ontsluitingsweg – leeft nog altijd voort, net als meer aandacht voor langzaam verkeer (om zo de verkeersveiligheid te verhogen waarover men zich zorgen maakt);
- er leven zorgen over de terugloop van het winkelaanbod en er zijn een aantal gevoelige dossiers, te weten: de komst van een AZC (asielzoekerscentrum), windturbines en potentiële woningbouw in de Gnephhoek;
- het groen en de ruimte om te spelen moet zoveel mogelijk behouden blijven, of – als dat kan – worden verbeterd dan wel vergroot.

10.2.13.4 Karakter

Het sociale gezicht van Woubrugge vertoont gelijkenissen met dat van Rijsaterwoude. Het laat zich min of meer vangen in de woorden: “men kijkt naar elkaar om”. De drang naar een zekere mate van onafhankelijkheid (collectief getint) – zoals zichtbaar bij andere voormalige Alkemade-dorpen – lijkt minder solide aanwezig.

Dit betekent overigens niet dat het in Woubrugge ontbreekt aan collectieve maatschappelijke inspanningen, integendeel: de overname van de sportvelden door VV Woubrugge, de sporthal die al jaren wordt beheerd door het dorp, Woutje Brugge,

Koningsdag, de opvang van Oekraïense vluchtelingen en de watersportrecreatiedag zijn voorbeelden van het “gevarieerde verenigingsleven” en de vele “leuke initiatieven” in het dorp.

Een kenmerk bij deze Woubrugse zelforganisatie: zodra een bepaalde voorziening dreigt te verdwijnen, dan staat er vaak (maar niet altijd) een lokale groep mensen op die de voorziening nieuw leven in blaast.

Als relatief grote kern heeft Woubrugge een aantal ‘bovendorpse voorzieningen’ zoals huisarts, tandarts en sinds kort is ook de bibliotheek terug van weggeweest. Verder werd de kroeg behouden voor het dorp door lokale inzet. Daardoor lijkt het erop dat veel ingrediënten voor een vitaal en leefbaar dorp aanwezig zijn, wat men waardeert.

10.2.13.5 Sociaal-maatschappelijke uitdagingen

Buiten vereenzaming en vergrijzing geven de cijfers van Woubrugge weer dat er relatief veel mensen zijn die hun gezondheid als goed ervaren, beweegt men bovengemiddeld vaak, is er overwegend weinig overgewicht en ligt het percentage overmatige drinkers rond het gemeentelijk gemiddelde. Gesprekken met inwoners staven deze cijfers.

Wat verder opvalt: vrijwel alle zorgen in het dorp zijn ruimtelijk van aard. Dat heeft mogelijk te maken met de grootscheepse verbouwing in het dorp die op dit moment plaatsvindt. Uit ervaring weten we dat – zodra de fysieke ruimte op orde is, die vaak de hoogste prioriteit geniet onder de inwoners – men ruimte en tijd krijgt om ook na te denken over het sociale domein en wat het dorp nu het dorp maakt.

10.2.13.6 Het Daisypark, een voorbeeld van samenwerking en inclusiviteit

“Woubrugge is het saaiste dorp van Nederland”, had de jongerenwerker opgevangen. “Nou, als we daar verandering in willen brengen, moeten we zelf aan de slag.” Na woorden van die strekking ontstond het idee om een verwaarloosde hoek in Woubrugge om te vormen tot een mooie beweeg- en ontmoetingsplek “voor en door het dorp”.

Een groep jongeren, de basisschool en het jongerenwerk schakelden doortastend. Met de gemeente, maar ook met andere lokale partijen in Woubrugge. Het prille idee groeide gestaag uit tot een initiatief waarbinnen vele partners eendrachtig samenwerkten.

Zo kwam er een crowdfundingactie door de jongeren zelf, sponsorden lokale ondernemers, werkte de school mee met een ontwerpwedstrijd (die gewonnen werd door Daisy), nam een deskundige inwoner het tekenwerk kosteloos voor zijn rekening en werd de locatie gezamenlijk en eigenhandig verbouwd.

Het is opnieuw een voorbeeld waarin de gemeente haar samenwerkende rol pakte. De gemeente blijft tenslotte eigenaar van de openbaar ruimte en – in dit geval – ook het onderhoud ervan. Maar er werd wel samen gedacht, besloten, gedaan en geleerd. En nu is er een toegankelijke plek waar alle jongeren hun beweeghart kunnen ophalen in het Daisypark.